

«Здобудеш Українську Державу, або загинеш за неї!»

14 червня 2021 року виповнюється 130 років від дня народження автора цих слів, видатного діяча українського національно-визвольного руху Євгена Коновальця.

Інформаційні матеріали, методичні рекомендації з нагоди річниці з дня народження Євгена Коновальця та з метою національно-патріотичного виховання молоді і громадянської освіти загалом.

«ВЕЛИЧ ОСОБИСТОСТІ. ЄВГЕН КОНОВАЛЕЦЬ»

14 червня 2021 року, згідно Постанови Верховної Ради України «Про відзначення пам'ятних дат і ювілеїв у 2021 році» від 16.12. 2020 року, в Україні відзначатиметься 130-та річницю від дня народження Євгена Коновальця.

«Хто не знає свого минулого, той не вартий майбутнього; хто не шанує видатних людей свого народу, той сам не вартий пошани».

Максим Рильський

«В цьому імені, що майже ніколи не стрічалося на сторінках української преси, а так часто греміло у світовій – чулася важкість великої і грізної доби... Був це вождь Богом даний і Правдивий, що в добі чорній і похмурій орлом ширяв під облаки і націю, подолану і закуту, вмів ушикувати в завзяті когорти до походу і боротьби»

Олег Ольжич

Споконвіків свобода і гідність для українців були і залишаються провідними цінностями. Шлях боротьби нашого народу, століттями гнобленого зовнішніми (*та й внутрішніми*) ворогами, за право мати свою державу, надзвичайно тернистий.

І чи не тому в героїчній історії творення Української незалежної держави так багато справжніх її синів, які свідомо обрали свою дорогу на Голгофу заради перемоги справедливості.

Серед українців, що присвятили себе служінню своїй нації, визначне місце історія відводить Євгену Коновальцю. Боротьба за суверенну державу, за її існування і розквіт була сенсом всього його життя. Долею йому було відпущено лише два десятиліття для служіння Україні, та впродовж цього часу він зумів створити політично свідомий, активний тип українця-громадянина і сам став повноцінним його уособленням.

У Національному пантеоні героїв почесне місце завжди належатиме Євгенові Коновальцю. У тому, що ми сьогодні маємо незалежну державу, – величезна заслуга полковника Євгена Коновальця.

Євген Коновалець народився 14 червня 1891 року на Львівщині. Його дід був сільським священиком, а батько – директором місцевої народної школи, яку Євген закінчив у 1901 році. На початку ХХ століття розпочав свою освіту як правник і юрист у Львівському університеті, де яскраво проявилися його головні риси – українська національна свідомість і активна життєва позиція. Він відразу став дієвим учасником студентських організацій, політичних партій, був активістом просвіти у рідному селі Зашків, організатором читальні, влаштував театральні вистави.

Полковник Євген Коновалець – унікальна людина, яка мала надзвичайний інтелект, сильний характер, моральну силу, володіла високим авторитетом та сталевою волею. У 26 років він взяв участь у створенні Галицько-Буковинського куреня Січових стрільців – однієї з найбоєздатніших частин армії Української Народної Республіки.

Сенс усього життя Євгена Коновальця – визволення України. У цьому питанні він був категоричний: «Шлях до вільного Львова лежить через вільний Київ». Євгена Коновальця називають «Батьком українського визвольного руху ХХ сторіччя».

«Червона» Москва вбачала у постаті і діяльності Євгена Коновальця свого головного противника, а таких вона ліквідувала у всі часи.

23 травня у 1938 року в Роттердамі лідер українських націоналістів загинув в результаті добре спланованої спецоперації НКВД, якою безпосередньо керував Сталін.

«Вороги знали, де нанести удар Українській Нації! Про справжню величину втрати, що її понесла Українська Нація в смерті Полковника Євгена Коновальця можуть здавати собі справу тільки небагато ті що були вповні посвячені в його велике діло. Належно оцінити його, а

також належно вшанувати його пам'ять зможе тільки вільний Український нарід у своїй вільній державі» (Париж, газета «Українське слово», орган Українського народного союзу у Франції, 29 травня 1938 року).

Похований Євген Коновалець на головному роттердамському цвинтарі «Кросвейк». На свіжу могилу Євгена Коновальця було покладено три вінки: один від дружини, другий від ОУН і третій – від Української Нації.

«Постать Євгена Коновальця, що виросла з державного змагання 1918-1919 років, піднеслася, як огненний стовп, над подоланою Україною, і відблиск його осяюватиме ряд майбутніх десятиліть. З волі вождя розгорнувся неозорий націоналістичний рух і повстала міцна Організація. Ведена твердою рукою в затяжних боях і трудах сучасності, становить вона той хребет, що тримає просто тіло української нації, є її остоею й силою. Важкі хмари залягають над нашою землею, йдуть здалека вітри і бурі, але нація знає, що з його духом, з його заповітові вірними людьми вона не зламається у негоді, а переможе». (Дмитро Снегирьов, активіст з Луганська, голова ПІ «Права Справа»).

Євгену Коновальцю судилося стати великим політичним діячем, легендарним борцем за волю України. Проте, й донині ми ще так і не здатні до кінця усвідомити, хто він – Євген Коновалець, в чому його звитяжний чин і що визначного зробив для формування української держави... Ми маємо всіма силами і засобами «розсівати» правду про Євгена Коновальця, давати можливість зрозуміти якомога ширшому колу громади в чому феномен Коновальця як визначного державника та допомогти визначитися (кожному для себе) з його місце в історії незалежної України.

ЄВГЕН КОНОВАЛЕЦЬ – український громадсько-політичний діяч, полковник Армії УНР, організатор Куреня Січових Стрільців (1917), Голова Проводу Українських Націоналістів (1927), Комендант Української військової організації (УВО, 1929), Голова Проводу Українських Націоналістів (1927), перший голова Організації Українських Націоналістів (ОУН, 1929).

В роки Української національно-демократичної революції 1917-1921 років брав активну участь у розбудові українських збройних сил, вважаючи їх запорукою існування Української держави. Після поразки українського руху та встановлення радянської влади в Україні, перебуваючи в еміграції, Євген Коновалець здійснював організацію українського руху за межами тогочасного СРСР.

Відданий борець і український державник, один з ідеологів українського націоналістичного руху, людина неймовірно героїчного духу, чиє ім'я і постать займає провідне місце серед яскравих імен героїчної української історії, хто поклав на олтар жертвності Україні найдорожче – своє життя.

Полковник був упевнений, що шлях здобуття незалежності України може бути лише один – створення міцної, могутньої, добре підготовленої, вишколеної та обов'язково патріотично налаштованої та мотивованої армії і вважав, що саме симбіоз військового професіоналізму, муштри та національної ідеї є запорукою сильного, ефективного війська.

З нагоди відзначення в нашій області 130-ї річниці від дня народження Євгена Коновальця Обласний науково-методичний центр культури рекомендує організаторам культурно-дозвіллевої та просвітницької роботи в клубних установах за участі та в співпраці з освітянами, бібліотечними працівниками, громадськими організаціями, істориками, фахівцями краєзнавчих музеїв **підготувати і провести ряд культурно-просвітницьких заходів**, що сприятимуть гідному вшануванню Євгена Коновальця і популяризації ідеї всього його життя – «здобути Українську Державу, або загинуть за неї».

В умовах, коли МОЗ України рекомендує обмежити кількість відвідувачів та заходів з масовим скупченням людей, **пропонуємо організувати і провести:**

– **круглі столи, культурно-просвітницькі та патріотичні години, інтелектуальні дискусії за тематикою:** «Євген Коновалець: громадсько-політичні, воєнні та історичні аспекти діяльності», «Полковник Коновалець – видатний державний діяч, організатор Національно-визвольного руху», «Визначні особистості Української держави та їх місце в історії», «Євген Коновалець і відродження української державності на початку ХХ ст.» , «Євген Коновалець – провідник і засновник Організації Українських Націоналістів», «Політична і державна діяльність Євгена Коновальця»;

– **створити інформаційні куточки:** «Політична і державна діяльність Євгена Коновальця», «Ідея і чин Євгена Коновальця», «Євген Коновалець і національно-визвольна боротьба українців» «Полковник Євген Коновалець – творець ОУН», «Євген Коновалець і його доба»;

– **організувати інтерактивні тематичні виставки, відео презентації про життєвий шлях полковника Армії УНР:** «Вогонь запеклих не пече!», «Великий Українець», «Євген Коновалець – герой українського народу»; «Євген Коновалець – людина, що жила для України» тощо;

– **підготувати для використання на заходах пізнавально-просвітницьку вікторину** про політичну діяльність Євгена Коновальця – соратника Михайла Грушевського, Симона Петлюри, Ярослава Стецька з **читанням патріотичної поезії:** «Хто він – Євген Коновалець», «Самостійна і Соборна Україна – життєве кредо Євгена Коновальця», «Життя і діяльність Євгена Коновальця»;

– **організувати перегляд документальних фільмів:**

а) «Євген Коновалець і його доба». Документальний фільм про життєвий шлях і політичну діяльність Євгена Коновальця, – як одного з засновників УПА, УВО, соратника Михайла Грушевського, Симона Петлюри, Ярослава Стецька.

<https://www.youtube.com/watch?v=h05iF7IFrRE>

(хронометраж – 36хв);

б) «Справа №... Євген Коновалець» Присвячується поверненню із забуття легендарних імен, подій минулих днів; оприлюдненню нових подробиць справ, що протягом багатьох років зберігалися в архівах спецслужб.

<https://www.youtube.com/watch?v=ii-gtcWpxic>

(хронометраж – 18хв)

в) «Відомі львів'яни». Про Євгена Коновальця і політичне вбивство.

Упродовж 1920-х років відбулося декілька замахів агентів радянських спецслужб на голову Проводу українських націоналістів Євгена Коновальця. У 1933-му розпочалася остання операція з убивства Провідника, яка розроблялася у Москві під особистим контролем Йосипа Сталіна.

https://www.youtube.com/watch?v=Cq74-li_tBM

(хронометраж 4.35хв)

г) «Ким був насправді Євген Коновалець»

<https://www.youtube.com/watch?v=cdwGgZQoHoY>

(хронометраж 10.30хв)

– **поповнити виконавський репертуар** аматорських колективів, окремих виконавців новими повстанськими і стрілецькими піснями;

– **організувати акцію** «Пам'ятаємо своїх героїв і вклоняємося їм піснею» (естафета від народних аматорських колективів);

– *ініціювати в громаді спортивні змагання серед учнів і дорослих (біг, велопробіг, шахмати тощо присвячені ювілею Є. Коновальця);*

– **ініціювати** своєрідні «пам'ятинки» з найважливішими біографічними відомостями з життя Євгена Коновальця роздавати відвідувачам закладів культури 14 червня 2021 року. Наприклад – «Коновалець Україні хотів волю здобути, Поскидати з українців кайдани і кнути», або «Ідея і чин Євгена Коновальця», використовуючи в них його вислови та вислови відомих людей про легендарного Полковника.

ЦИТАТИ ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ

«У вогні перетоплюється залізо у сталь, у боротьбі перетворюється народ у Націю»;

«Уміння ставити вище добро Нації і Організації над свою особу; супроти ворогів — безоглядність; супроти громади — усвідомлення про потребу гідної боротьби за волю. В Організації — щирість, не плазунство, а критика — для добра Організації, а не особистих амбіцій...»;

«У великій світовій драмі наших днів ми маємо до вибору: або бути творцями, або жертвами історії»;

«Настане час, і не словами будемо з'ясовувати суть невмирущої ідеї»;

«Як довго не буде самостійної Української Держави, так довго не буде порядку в Європі, всі союзи будуть нереальними»;

«Для поневоленого народу найкращою є боротьба, бо у цій боротьбі він себе зберігає від знищення»;

«Якщо розходимося, то працюймо так, щоб при зустрічі ми могли один одному глянути в очі й подати один одному руки...»;

«Як не буде в нас сили, не осягнемо нічого, хоч би все найкраще для нас складалося. Як же ж будемо мати силу, тоді вийдемо побідно з найгіршого лихоліття і здобудемо все, що нам треба»;

«Волі українського народу до самостійного життя не знищать ні ворожі тюрми, ні заслання, бо Україна є нездобутнім бастионом героїв і борців»;

«Супротиви, які ми зустрінемо на нашому шлях будуть велетенськими, бо ж віднова соборної Української держави одночасна з ліквідацією Московської імперії, як і польського історичного імперіалізму таку докорінну перебудову цілого сходу Європи і великої частини Азії, що це сконечності вплине не менш глибоко і на політичний вигляд цілої решти світу»;

«Українці мусять бути добрими учнями, мусять засвоювати собі знання якнайкраще, якнайосновніше, якнайбільше, щоб надолужити те, що нам пограбувала неволя».

ДУМКИ ПРО ЄВГЕНА КОНОВАЛЬЦЯ ВІДОМИХ ЛЮДЕЙ

«Зовнішність, і характер Коновальця скорше відповідали політичному провідникові, ніж військовому командирові. В постаті й у поведінці полк. Коновальця не було нічого «марсового», військового,

«диктаторського». Він робив враження скорше флегматика ніж холерика, настільки був у собі опанований. Він був дуже ощадний на слова, зокрема, коли мав діло з політичним партнером або супротивником. Сам з'ясовував свій погляд останнім, а коли справа була дуже важливою й вимагала його рішення, тоді, як правило, відкладав це рішення на наступний день. Людей, що з ними доводилося йому мати діло, він намагався пізнати як найосновніше».

Володимир Мартинець,

(1927-1933, український політичний діяч член УВО та ОУН)

«В ньому замикалося 20 літ історії багатомільйонного і упертого народу, що, раз прокинувшись зо сну, вже не перестав, не зважаючи на рани й кров, натискати на залізну браму, зведену світовими переможцями, яка замикала йому шлях у майбутнє. Для нас було в цьому імені все – і стуготіння стотисячного українського селянського війська, що йшло зимовими шляхами на здобуття столиці і підземні здригання двох дальших десятиліть»

Олег Ольжич

(1907-1944, український поет і політичний діяч)

«Авторитет полковника Коновальця, як провідного військового політичного діяча, був уже в тому часі такий великий, що йому корилися всі, навіть ті, що з причин політичного партикуляризму могли б ставитися до нього з резервою».

Осип Навроцький

(1890-1972, український громадський і політичний діяч)

«Євген Коновалець загинув. Однак його дух живе між українцями. Він допоміг кристалізувати українську державницьку думку, залишаючи заповіт: «Здобудеш Українську Державу, або загинеш за неї!».

Євген Луців

(сучасний письменник, краєзнавець)

НАРОДНІ ПІСНІ

*про Євгена Коновальця, записані
на Львівщині, Тернопільщині, Закарпатті*

**Чи ви чули, українці, сумную новину,
Що у місті Роттердамі Коновальця вбили. (2)
Коновалець Україні хтів волю здобути,
З своїх друзів покидати кайдани і кнути. (2)**

Ой став рано Коновалець, став думки думати,
Треба піти до кав'ярні та щось поснідати. (2)
Ой прийшов він до кав'ярні та й думки думає,
Аж тут раптом до кав'ярні Балюсь убігає. (2)
Та приніс йому дві пачки, дві маленькі скрині,
І просив не відчиняти, аж за дві години. (2)
А той Балюсь, то був зрадник, то були гранати,
Що убили Коновальця, мов рідного брата. (2)
І убили Коновальця, як важну особу,
Він вже більше не поверне із темного гробу. (2)
Не тіштеся, вороженьки, що ви його вбили,
Бо за него ви підете усі до могили»

«Розійшлася сумна вістка по Україні-мамі,
Що убили Коновальця в місті Роттердамі. (2)
Коновалець Україні хтів волю здобути,
Поскидати з українців кайдани і кнути. (2)
А вороги України підкупили ката,
Котрий убив Коновальця, мов рідного брата. (2)
Україно, Україно, чо-с така нещасна,
Згинув в тебе Коновалець і героїв маса. (2)

Ой ти, земле, ой ти, чорна,
Прийми вождя, не будь горда!
Прийми його біле тіло,
Щоб від вітру не змарніло.
Прийми його білі руки,
Що терпіли страшні муки.
Прийми його білі ноги,
Що аж пухли від негоди.
Прийми його карі очі,
Що не спали вдень і вночі

Чи ви чули, українці, як дзвони дзвонили,
Як у місті Роттердамі \ (2) Коновальця вбили. /
Як приїхав Коновалець та й до Роттердаму,
Найняв собі в місті готель, \ (2) Бо мав важну справу. /
Ой став рано Коновалець, та й думку думає,
Аж тут раптом до кав'ярні \ (2) Ворог надлітає. /
Приніс йому два пакунки у маленькій скринці,
Та й просив не відкривати \ (2) аж за дві години. /
А той ворог – то був зрадник, там була граната,

Та й убила Коновальця, \ (2) Як рідного брата. /
І убили Коновальця ще й важну особу,
Що вже більше не поверне \ (2) Із темного гробу. /
Як задзвонять усі дзвони, загремуть гармати,
І підемо, українці, \ (2) Київ здобувати. /

Там далеко в Роттердамі сталася новина,
Вбили наші вороженьки найкращого сина.
Пішов від нас рідний Батько в глибоку могилу,
Заплакала Україна, за ним затужила.
Не тіштеся, вороженьки, що ви Батька вбили,
Ані Москва, ані ляхи не вб'ють нашу силу!
В Україні нові сили вибухнуть вульканом,
Тоді наша Україна самостійна стане.
Як проженем з України ворогів поганих,
Тоді впадуть із Отчизни навіки кайдани.
Запанує в Україні наша сила рідна,
Залопоче прапор волі навіки побідно

Того року сумні свята (3)
Коновальця кров пролята.
Чи ви чули, добрі люди,
Як дзвони дзвонили,
Як у місті Австрадамі
Коновальця вбили?
Як у місті Ростердамі
Коновальця вбили.
А ви, люди, не сумуйте, (3)
Ідіть вперед і працюйте.
Вже наш Тризуб золотіє (2)
Україна вся радіє.
Ой повстаньте, всі гетьмани,
Хай Україна повстане. (2)

Того року сумні свята,
Коновальця кров пролято.
Прийшла вістка з Роттердаму,
Що убитий командир наш.
Пішла вістка по Вкраїні,
Вбили вождя на чужині.
Ой ти, вождю Коновальцю,
Чи ти того сподівався,

Що з народом українським
Передчасно розпрощався.
Ой ти, земле, ой ти чорна,
Прийми вождя, не будь горда.
Прийми вождя, його тіло,
Щоб від вітру не чорніло,
Прийми його білі ноги,
Що сходили всі дороги.
Прийми його карі очі,
Що не спали вдень і вночі.
Встань, Петлюро, встань, Богдане,
Повставайте, всі гетьмани.
Встань, Тарасе, пробудися,
На свій нарід подивися.
Як він бідний тут бідує,
В ріднім краю голодує.
Гей ви, хлопці молодії,
Куйте кулі сталевії.
Куйте кулі, викувайте,
Україні волю дайте.
Даєте волю, ще й свободу
Українському народу.
Ви, дівчата, ви хороші,
Вишивайте хлопцям ноші.
Вишивайте ще й тризуби,
Україна вільна буде.
Вже сміється лютий ворог,
Що загинемо ми скоро.
Україна не загине,
Поки в світі небо синє

Пісні

про визвольну боротьбу українського народу особливо відгукуються в душі українців у нинішній тривожний час, коли знову зі зброєю в руках сини і дочки захищають право вільно жити на власній землі.

Подаємо кілька пісень, які можуть додати емоційності і змісту будь якому патріотичному культурно-просвітницькому заходові.

Марш українських націоналістів (Гімн ОУН)

Зродились ми великої години,
З пожеж війни і з полум'я вогнів -
Плекав нас біль по втраті України,
Кормив нас гніт і гнів на ворогів.
І ось ідемо в бою життєвому,

Тверді, міцні, незламні мов граніт -
Бо плач не дав свободи ще нікому,
А хто борець - той здобуває світ.
Не хочемо ні слави ні заплати -
Заплатою нам розкіш боротьби:
Солодше нам у бою умирати
Як жити в путах, мов німі раби.
Доволі нам руїни і незгоди -
Не сміє брат на брата йти у бій.
Під синьо-жовтим прапором свободи
З'єднаєм весь великий нарід свій.
Велику правду для усіх єдину
Наш гордий клич народів несе:
"Батьківщині будь вірний до загибелі
Нам Україна вище понад все!"
Веде нас в бій борців упавших слава
Для нас закон найвищий та наказ
Соборна Українська Держава
Вільна, міцна, від Тиси по Кавказ

Марш юнацтва ОУН

Чуєш, сурми грають
Юнаків скликають,
У ряди збирають –
Буде бій, звіщають, гей!
Приспів:
Націоналісти, раз-два!
Молоді орлята,
Хлопці, хлопці
- соколята.
Не сумуй, родино,
Не тужи, дівчино.
Кличе Україна –
Наша Батьківщина, гей!
Україна-мати
Кличе нас повстати,
Одностайно встати,
В бою погуляти, гей!
Не будемо спати,
Плакати-ридати.
День пімсти-розплати
Будем готувати, гей!
Не сплячимо роду

Нашого народу,
Хоч в вогонь, хоч в воду
Підемо за свободу, гей!

Буде нам з тобою що згадати
Після довгих збавлених ночей.
Вивчив я далекий звук гарматний
І тривожний блиск твоїх очей.
Твої очі – квіти темно-сині
На узбіччі радісних доріг.
Чи зустрінемося з тобою знову
На своїх дорогах бойових?
Будуть стрільна розриватись глухо
І дрижати в вибухах земля.
Вийдеш ти в ту сторону – послухай
Де в багряних полум'ях поля.
І почувеш грізну борню волі,
І вкриється кров'ю битий шлях.
Будуть хлопці йти суворочолі
В сіруватих, наче ніч, рядах.
І пройдуть вони безмежним краєм
Крізь руїни сіл, дерев і трав.
І напевно ти тоді згадаєш,
Хто любов і мужність поєднав.

Вже вечір вечоріє,
Повстанське серце б'є,
А лента набої поспішно подає.
Ах, лента за лентою –
Набої подавай,
Український повстанче,
В бою не відступай!
У марші цілу нічку,
А в ранній зорі
Почались завзяті,
Запеклі бої.
Ах, лента за лентою –
Набої подавай,
Український повстанче,
В бою не відступай!
Як сонце сходило,
Втомлений юнак,

Упав він ранений,
Упав він навznak.
Ах, лента за лентою –
Набої подавай,
Український повстанче,
В бою не відступай!

Ми йдем вперед
Ми йдем вперед,
над нами вітер віє
І рідні нам вклоняються жита
Від радості аж серце мліє
За волю смерть нам не страшна.
Ми йдем вперед над нами сонце сяє.
Гармати б'ють здригається земля.
І гордість грудь аж розпинає
За волю смерть нам не страшна.
Ми йдем вперед здалека чути гулки
Гармати б'ють
І крові всюди вщерть.
Не буде більш терпінь
І муки
Вперед там воля або смерть.
Звенять шаблі як сонце ясне сяє
Гримлять пісні аж земленька свята.
Дрожить під нами дорога.
За волю смерть нам не страшна.
Ми йдем вперед, над нами вітер віє
І рідні нам вклоняються жита
Від радості аж серце мліє
За волю смерть нам не страшна.
За волю смерть нам не страшна.

ГЕЙ-ГУ, ГЕЙ-ГА...
Гей-гу, гей-га, таке то в нас життя.
Наплечники готові, прощай, моє дівча!
Сьогодні помандруєм, не знаємо й самі,
Де завтра заночуєм. Чорти ми лісові!
Гей-гу, гей-га, чорти ми лісові.
Прапор червоно-чорний, це наше все добро,
Червоне, це кохання, а чорне, пекла дно.
Усі дівчата знають пекольні барви ці,

Забути їх не можуть, чорти ми лісові!
Гей-гу, гей-га! Чорти ми лісові!
А як прийдеться стати із зброєю в руках
Маршалок поведе нас, замає гордо стяг!
І сипнемо сто тисяч у груди сатані,
Люциперові решту! Чорти ми лісові!
Гей-гу, гей-га! Чорти ми лісові!

В Чорне море кров Дніпром тече,
В Чорне море кров Дніпром тече.
Там Січ наша, гей-гоп, там Січ наша, |
Там Січ наша на москаля йде. | (2)
Попереду отаман іде, (2)
Під ним коник, гей-гоп, та під ним коник, |
Під ним коник так сумненько йде. | (2)
"Ой ти, коню, коню вороний, (2)
Скажи мені, гей-гоп, тай скажи мені, |
Скажи мені, чом такий сумний". | (2)
"Як же мені веселому быть, (2)
Як степами, гей-гоп, та долинами, |
На Україну москалі ідуть". | (2)
Не страшна нам в лютім бою смерть. (2)
Бій приносить, гей-гоп, та бій приносить, |
Бій приносить славу, волю, честь. | (2)
В Чорне море кров Дніпром тече. (2)
Там Січ наша, гей-гоп, там Січ наша, |
Там Січ наша на москаля йде. |

*Матеріал підготувала Ніна Фурділо,
головна режисерка
Обласного науково-методичного
центру культури*